

gaaede: overstyr — det er vistnok kun Tilfælde med to eller tre i hele Danmark, medens der nu eksisterer omtrent 50 Forbrugsforeninger — er der Forbrugsforeninger, som paa et Aarstid have tjent eller rettere sagt sammensparet sig 4—500 Rd., og de have bestaaet saagodtsom udelukkende af mindre hemidlede Folk. Jeg mener saaledes, at disse Forbrugsforeninger have en meget stor Fremtid for sig, og ville blive et af de virksomste Midler til at modarbejde den om sig gribende Fattigdom og Fattigforsørgelse i Landet. Derfor kan jeg ikke Andet end stemme imod hvert Forslag, der vil sætte en Hæmsko paa slige Foreninger, og dertil henregner jeg den Bestemmelse, som findes i § 4 i det foreliggende Lovforslag. Det er ligefrem at sætte Skat paa Foreningsfriheden; det er at forbyde 100 fattige Mænd at gjøre, hvad 4—5 formuende Mænd have Lov til. Det er at sige til 100 fattige Mænd: Naar I forene Eder om at hjemforfrive Eders Varer paa den billigste Maade og kjøber dem i større Partier, skulle I løse Næringsbevitt og svare Skat; men 4—5 formuende Mænd kunne hjemforfrive deres Varer og dele dem imellem sig, uden at Noget rører et Haar paa dem derfor. Dersom § 4 i det foreliggende Lovforslag bliver vedtaget, anseer jeg det som det første Skridt til, at der vil blive paalagt Forbrugsforeningerne Skat af alle de Varer, som de hjemforfrive, thi paalægger man dem en Skat for at hjemforfrive større Partier af Brændeviin, skulle vi nok faae at see, hvorledes det vil gaae, naar vi et følgende Aar faae Næringsloven til Revision. Man vil da gjøre gjældende, at vi have gjort det første Skridt, og vi maae gjøre Skridtet heelt ud, og at det med Hensyn til de øvrige Varer maa gaae ligesom med Brændevinen. Jeg anseer ikke Brændeviin for en større Overflødhedsartikel end f. Ex. Caffe, Thee eller Sukker og mange andre udenlandfke Artikler. Idet jeg derfor slutter, skal jeg tillade mig at udtale, at jeg stemmer for Ændringsforslaget, og skulde det blive forkastet, hvad rimeligt er, skal jeg stemme mod Lovforslaget.

Judenrigsministeren: Dette tror jeg slet ikke, at det ærede Medlem behøver, thi

som allerede bemærket af en æret foregaaende Taler, vil Ændringsforslagets Vedtagelse være accurat det Samme som Lovforslagets Forkastelse, idet det jo er umuligt, at Loven kan komme ud, naar den ikke vedtages i den Skikkelse, hvori den nu foreligger. Jeg vil iøvrigt til de Betragtninger, som det ærede Medlem, der sidst talte, fremkom med, tillade mig at føje den Bemærkning, at det forekommer mig, at han aldeles har overseet, at efter den Lov, som her foreligger, og efter de hidtil gjældende Bestemmelser har Brændeviinshandelen hidtil ikke været fri som Handel med alle andre Varer. Men det, der her er Spørgsmaal om, er kun, om man ikke ved at lade være at optage i Loven den Bestemmelse der findes i § 4, altsaa ved at følge de ærede Medlemmer, som ville have Paragraphen stemt ud, ikke gjør accurat det Samme som at rive hele Historien over, og sige, at Brændeviinshandel skal være heelt fri; thi Loven er næsten uden Betydning, dersom Ændringsforslaget ikke forkaftes. Hvorledes vil Sagen nemlig i saa Tilfælde stille sig? Der er jo intet fornuftigt Menneffe, der ved Siden af en Forbrugsforening vil gaae hen og løse Næringsbevitt, gaae hen og give 100 Rd. for dette og svare den aarlige Afgift af Brændeviinshandel, naar han veed, at det er fuldstændig lovligt, at man ved Siden deraf kan gaae hen og eludere det Privilegium, som han har givet Penge for. Dette forekommer mig at være saa evident, at der ikke kan være mindste Tvivl om, at det at give Forbrugsforeningerne en Ret som den, der her er Tale om, er accurat det Samme som at gjøre det Hele illusorisk. Der er Get, som jeg vil tillade mig at bemærke, og som jeg har en vis Berettigelse til at udtale mig om under nærværende Forhold, uagtet jeg under andre Omstændigheder vilde have været mere tilbagesigende i mine Uttringer om Forbrugsforeningerne. Jeg erkender selvfølgelig deres Fortrin og deres Nytte for de Uhemidlede ligesaagodt som de ærede Medlemmer, der have talt til Fordeel for dem, men jeg erkender ikke deres Berettigelse til at eludere den Lovgivning, som man har anseet det for nødvendigt at fastsætte, og jeg siger, at, naar man